

Cuprins:

Din comorile ortodoxiei: Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Tradiții pentru spor și sănătate de Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință

Calăuziri liturgice în Postul Mare: *Dezlegările la pește, vin și untdelemn în Postul Sfințelor Paști*

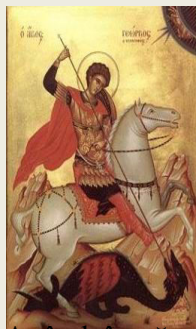
Cuvinte duhovnicești (istorioare, parabole pentru toate vârstele): Greselile mici aduc pe cele mari

Nepătimirea sau starea nepătimașă

Din viața parohiei.

DIN COMORILE ORTODOXIEI

Sf Mare Mucenic Gheorghe

Ca un izbavitor al celor robiti si celor saraci folositor, neputinciosilor doctor, conducatorilor ajutorator, Purtatorule de biruinta, Mare Mucenice Gheorghe, roaga pe Hristos Dumnezeu sa mantuiasca sufletele noastre. Măritul acesta și minunatul și vestitul mare mucenic Gheorghe, a trăit în vremea împăratului Dioclețian, trăgându-se din Capadochia, de neam strălucit și luminat, din ceata ostașilor ce se chemau tribuni; iar când a fost să pătimească era la cinstea dregătoriei de comis.

Având împăratul gând să pornească război asupra creștinilor, a dat poruncă să se învrednicească de cinstiri împărătești și de daruri cei ce se vor lepăda și vor părăsi pe Hristos. Iar cei ce nu se vor supune poruncii, să aibă pedeapsă moartea. Atunci sfântul acesta fiind de față, a declarat că este creștin, muștrând deșertăciunea și neputința idolilor, luând în răs pe cei ce credeau în ei. Neplecându-se nici cu amăgiri, nici cu făgăduințele tiranului, care făcea multe ca acestea, nici de îngroziri, ci se vedea nebăgător de seamă de toate, pentru aceea întâi l-au lovit în pânțele cu o sulită. Și când i s-a înfipt sulita în trup, a curs sânge mult; iar vârful sulitei s-a întors înapoi și a rămas sfântul nevătămat. Apoi legându-l de o roată țintuită cu fiare ascuțite, care a fost pornită din sus spre o vale, și rupându-se trupul în mai multe bucăți, cu ajutorul dumnezeiescului înger a rămas el sănătos. Și înfățișându-se sfântul înaintea împăratului și a lui Magnențiu, care ședea alături de el și aduceau jertfă la idoli pentru sănătatea lor, sfântul a atras pe mulți spre credința în Hristos, cărora din porunca împăratului li s-au tăiat capetele afară din cetate. Și venind la Hristos și Alexandra împărăteasa, a mărturisit pe Hristos Dumnezeu înaintea tiranului. Au crezut și alții mulți în Hristos, văzând că sfântul a ieșit sănătos dintr-o varniță în care fusese aruncat. După aceasta i-au încălțat picioarele cu încălțăminte de fier ce avea cuie și l-au silit să alerge. Ci iarăși au pus de l-au bătut, fără de nici o milă, cu vine de bou uscate. Iar Magnențiu cerând semn ca să învieze pe un mort din cei ce erau îngropați, din mormintele ce erau acolo, care erau de multă vreme morți, și făcând sfântul rugăciune deasupra mormântului, a înviat mortul și s-a închinat sfântului, și a slăvit Dumnezeirea lui Hristos. Și întrebând împăratul pe mort cine este, și când a murit, a răspuns acesta că este din cei ce au trăit mai înainte de venirea lui Hristos, adică mai înainte de trei sute de ani și mai mult și cum că a ars în foc atâția ani din pricina rătăcirii idolești. Pentru care minune crezând mulți, și înmulțindu-se spre credință, slăveau cu un glas pe Dumnezeu, între care era și Glicherie, căruia îi murise bou, și l-a sculat sfântul. Din care minune adevărind și el credința în Hristos, a luat cununa muceniciei, făcându-l păgânii multe bucăți cu săbiile. Deci venind mulți la Hristos, pentru ceea ce vedeau, și încă pentru că sfântul mucenic Gheorghe intrând în capiștea idolilor, a poruncit unui chip idolesc cioplit, ca să spună dacă este el Dumnezeu, și de i se cuvina să i se închine lui oamenii. Iar demonul cel ce era într-însul plângând a răspuns că unul este Dumnezeu adevărat: Hristos și dintr-aceasta s-au tulburat idoli toți și au căzut și s-au sfărâmat. Ceea ce neputând răbda cei ce credeau în idoli au prins pe sfântul și l-au dus la împăratul, și-au cerut degrab răspuns de moarte asupra lui; iar împăratul a poruncit ca să taie pe sfântul și pe Alexandra împărăteasa cu sabia. Sfântului Gheorghe i s-a tăiat capul, iar sfânta Alexandra făcând rugăciune în temniță, și-a dat sufletul lui Dumnezeu. Însă trebuie să istorisim oarecare parte din cele multe minuni ale sfântului.

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată – Aprilie 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfantul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR.1

În părțile Siriei se află o cetate numită Ramel, în care era o biserică zidită în numele marelui mucenic Gheorghe. Neaflându-se acolo mină de piatră, ca să se taie stâlpi, se aduceau stâlpii bisericii din loc depărtat, și se făcea multă nevointă cu aflatul lor, și cu adusul. Atunci oarecare femeie cu frica lui Dumnezeu având adevărată și întărită credință la sfântul mare mucenic Gheorghe, a cumpărat și ea un stâlp asemenea cu cei ce erau făcuți și înfrumusețați, și pogorându-l la mare, se ruga celui ce era purtător de grijă să ducă stâlpii, să ia și să ducă și pe acela pe care îl cumpărase ea. Iar el nu vrea, ci punând numai pe al lui, purcese să se ducă. Atunci femeia de supărare căzând la pământ plângea și se ruga sfântului să-i ajute să poată duce stâlpul. Aflându-se ea într-un astfel de chip, văzu în vis unde i se arătă sfântul în chip de voievod, și-i zise: "De ce ești tristă, femeie?" Iar ea îi spuse pricina întristării, și sfântul descălecând de pe cal zise către femeie: "Unde-ți este voia să fie pus stâlpul?" Și ea răspunse. "De-a dreapta parte a bisericii." Și sfântul îndată însemnă marmura cu degetul, scriind aceasta: Să se pună în dreapta, al doilea, stâlpul văduvei (după cel dintâi), și ridicând sfântul de capătul stâlpului ce era despre mare, zise femeii: "Ajută și tu" și ridicându-l amândoi, l-au dat în mare, și cu îndreptarea sfântului sosi stâlpul mai înainte de ceilalți, și dimineața se află la liman. Ceea ce văzând Vasilicos, căci așa se numea purtătorul de grijă pentru ducerea stâlpilor, s-a minunat și mai vârtos dacă a văzut și scrisul, care rânduia și locul, unde trebuia să fie pus. Și mulțumind lui Dumnezeu, cerea și de la sfântul iertare pentru greșeala neascultării, și, luând și el prin vedenie iertare de la sfântul, puse stâlpul văduvei în rând cu ceilalți, în locul care porunceau scrisul cel însemnat de sfântul. Care stâlp stă și până în ziua de astăzi într-o neștearsă pomenirea femeii, și într-o mărirea sfântului pentru preamărita minune.

Iată altă minune făcută la Mitilene și care înfricoșează tot gândul și tot auzul. Căci în acest loc este o biserică a marelui mucenic Gheorghe, foarte slăvită și vestită. Și este obicei de a se strânge la ziua sfântului mulțime multă de popor în toți anii, să facă la acea biserică prăznuire. Aceasta aflând agarenii ce erau în Creta au lovit fără veste la vremea privegherii pe câți au aflat în biserică, și i-au luat legați, împreună cu câți au putut prinde din cei de afară, că cei mai mulți scăpaseră. Pe cei ce i-au prins, i-au dus în Creta, între care era și un tinerel, pe care l-a dăruit saracinul care-l prinsese lui Amira, celui ce era mai mare peste agareni. Și trecând câțiva vreme până s-a împlinit anul, și au ajuns iar la prăznuirea preamăritului mucenic, tânărul a slujit lui Amira; iar părinții lui nelăsându-și obiceiul lor și nici nu au fost nemulțumitori pentru pierderea copilului, ci punându-ți nădejdea la Dumnezeu și mulțumind sfântului, și făcând praznic după obicei, au ieșit ca să cheme la masă pe cei ce erau chemați; iar maica copilului întorcându-se la biserică, a căzut la pământ plângând și rugând pe sfântul, ca să izbăvească pe fiul ei din robie, în ce chip va ști, cu atotputernicul și dumnezeiescul dar al Sfântului Duh, ce locuia într-însul. Iar cel grabnic la ajutor nu a trecut cu vederea lacrimile femeii. Și, după ce și-a sfârșit femeia rugăciunea, șezând oaspeții la masă, a pomenit bărbatul femeii la masă întâi ajutorul sfântului, și stau gata cei ce dregeau vinul. Atunci din voia lui Dumnezeu s-a făcut minune mare și preamărită și aproape de necrezut pentru cei ce nu știau lucrurile cele slăvite ale lui Dumnezeu. Dar dacă vor cugeta la Avacum, care din răpirea îngerului într-o clipeală de vreme s-a aflat din Ierusalim la Babilon, nu se vor arăta necredincioși nici de aceasta. Căci în ceasul în care pusesse tânărul vin în pahar și se gătea ca să dea lui Amira din Creta, s-a aflat în Mitiline dând maicii sale vinul. Văzând toți cei ce erau la masă pe tânăr, s-au minunat. Și întrebându-l de unde și cum se află în mijlocul lor, el a zis: "Umplând paharul acesta de vin, ca să-l dau lui Amira în Creta, am fost răpit de un bărbat preamărit, care m-a pus pe calul lui, ținând cu mâna dreaptă paharul, și cu stânga ținându-mă de mijlocul lui, mă aflai precum mă vedeți în mijlocul vostru." Acestea auzindu-le și văzându-le, s-au mirat de acea mare minune. Și sculându-se de la masă, au dat laude și mulțumire toată noaptea Atotputernicului Dumnezeu, mărind pe sfântul Său mucenic.

Tradiții pentru spor și sănătate de Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință

Sfântul Gheorghe ocrotitorul

Sfântul Gheorghe este ocrotitorul Armatei Române. De asemenea, Marele Mucenic Gheorghe a fost patronul spiritual al domnitorului Ștefan cel Mare, iar imaginea sfântului, care a ucis balaurul, era pictată pe steagul Moldovei Medievale, dăruit Mănăstirii Zografu de la Muntele Athos, ctitorie a domnitorului moldovean.

Sfântul Gheorghe este patronul mai multor țări : Anglia, Georgia, Germania, Lituania, Portugalia și Grecia. Totodată, Sfântul Gheorghe este ocrotitorul mai multor orașe cu nume celebre: Veneția, Geneva și Moscova.

În Lituania, Sf. Gheorghe este venerat ca un protector al animalelor, pe când în unele zone din Spania, ziua de prăznuire a sfântului este celebrată cu mese îmbelșugate și cu multe daruri oferite sărbătoriiților.

În tradiția populară, Sfântul Gheorghe este patronul măcelarilor, agricultorilor, călăreților, fermierilor și al bolnavilor de lepră.

Începe vara pastoral

Praznicul Sfântului Gheorghe este asociat cu începutul verii pastorale, așa cum Sfântul Dumitru anunță încheierea acestui sezon. Tot tradiția populară spune că există o înțelegere cosmică între Sân-George și Sânmedru: când cântă broaștele pentru prima dată în an, Sân-George ia cheile de la Sânmedru pentru a „deschide” drumul vegetației la viață.

Ritualuri pentru spor și sănătate

Potrivit tradiției, în ziua praznicului, după slujbă, în biserici, credincioșii primesc flori de liliac, iar în unele zone din sudul țării ei primesc crenguțe de leuștean, plante care au efecte benefice asupra sănătății oamenilor și animalelor, ocrotindu-i, în același timp, de situații neprevăzute.

În ziua praznicului, când se serbează Moșii de Sfântul Gheorghe, este bine ca ușile și ferestrele casei să fie împodobite cu ramuri de salcie. De asemenea, porțile fiecărei gospodării trebuie împodobite cu ramuri înmugurite de salcie; tradiția spune că planta are în această zi puteri magice și-i apără pe gospodari de boli și de pagubă.

În ziua praznicului, oamenii se cântăresc; practicând acest ritual, ei cred că vor fi sprinteni până la anul, când datina se înnoiește tot în ziua de Sfântul Gheorghe.

În mediul rural, gospodarii dau foc gunoaielor și vechiturilor, iar cenușa rămasă, după ce totul a ars, se amestecă foarte bine cu untură, cu care se ung ușile grajdurilor; acest ritual este practicat pentru a îndepărta spiritele rele, care vin în această noapte și intră în adăpostul animalelor să fure sporul casei: laptele și ouăle. În Bucovina se practică obiceiul „urzicatuului”. În zorii zilei, tinerii își ating mâinile și picioarele cu urzici; ritualul păstrat din moși-strămoși, spune tradiția, îi ajută să fie mai viguroși și mai sprinteni. Fetele, care vor să fie iubite și să se căsătorească cu sufletul pereche, trebuie să semene în această zi busuioc. Când busuiocul a înflorit, ele îl poartă în păr sau îl usucă și-l poartă în poșetă, dăruid o crenguță și persoanei iubite. Pentru a învinge energiile negative, în zorii zilei, gospodarii trebuie să ia apă din fântâna casei, să-și spele fața și mâinile cu apă neînceptută și apoi cu agheasmă. Dacă nu este fântână în gospodărie, există o alternativă : în locul apei din fântână, gospodarii trebuie să-și spele fața cu apă plată sau de izvor, dintr-o sticlă pe care s-odeschidă în zorii zilei.

Dezlegările la pește, vin și untdelemn în Postul Sfințelor Paști

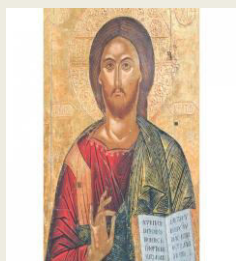
Pentru că Postul Sfințelor Paști este cel mai aspru post al Bisericii Ortodoxe, pentru cinstirea zilelor în care se săvârșește Sfânta Liturghie și pentru slăbiciunea trupului omenesc, canoanele Bisericii au rânduit pentru credincioșii ortodocși dezlegări la pește, vin și untdelemn. Astfel, în luna aprilie, în sâmbete și în duminici și în zilele de 11 aprilie (Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica), 12 aprilie (Sfântul Mucenic Sava de la Buzău), 14 aprilie (Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin), 23 aprilie (Sfântul Mare Mucenic Gheorghe), se face dezlegare la vin și untdelemn. În ziua de 28 aprilie, când se sărbătorește Intrarea Domnului în Ierusalim, Biserica a rânduit să se facă dezlegare la pește, la fel cum s-a procedat și de Buna Vestire. Se mai face dezlegare la vin în Joia din săptămâna a cincea din post, când Canonul Sfântului Andrei Criteanul se citește integral, pentru osteneala privegherii. Vinul consumat cu măsură este un medicament pentru trupul omului aflat în neputință, măsura fiind indicată de Sfântul Apostol Pavel ucenicului său, Timotei: „folosește puțin vin, pentru stomacul tău și pentru deseale tale slăbiciuni“ (I Timotei 5, 23). Sfinții Părinți au comparat adesea Postul Mare cu cei 40 de ani de călătorie ai poporului ales prin pustiu. Pentru a feri poporul Său de deznădejde, Dumnezeu a făcut numeroase minuni în timpul acelei călătorii. Prin analogie, Părinții Sfinți ai Bisericii au oferit acest model în explicarea celor 40 de zile de post. Deoarece ținta postului este Paștile, țara făgăduită a Împărăției lui Dumnezeu, acesta are la sfârșitul fiecărei săptămâni, precum și la începutul acesteia o anticipare specială a acelei destinații, menită să întărească voința omului pentru a parcurge cu folos călătoria duhovnicească a Postului Mare. (Ștefan Sfarghie)

Cuvinte duhovnicești (istorioare, parabole pentru toate vârstele): Greselile mici aduc pe cele mari

Diavolul, în răutatea lui, folosește multe metode ca să prindă pe oameni. El își începe învăluirile prin ceea ce este mai mic. Vedeti, el voia să facă pe Saul să asculte nebuniile Pytonisei, dar dacă l-ar fi sfătuit dintr-odată, Saul n-ar fi luat în seamă, el care a gonit de la sine felul acesta de femei. Așa că el a acționat cu surprindere și progresiv. După ce n-a ascultat de Samuel, și jertfi în lipsa lui, Saul zice, drept răspuns la imputările ce i se făceau: "Din pricina dusmanilor, nevoit am fost", și în loc să plângă, cum s-ar fi convenit, el se poartă ca unul care nici un rău n-a săvârșit. Mai târziu, Domnul dă porunci împotriva Amalecitorilor și Saul le calcă. Veniră pe urmă, faptele vinovate împotriva lui David; și așa, pe nesimtite, treptat, alunecând neconștient, ajunse la prăpastia pierzaniei și se prăbuzi în ea. Același lucru și cu Cain. Diavolul nu-l îndeamnă, de la început, la uciderea fratelui său, că nu l-ar fi determinat s-o săvârșească. Ci, mai întâi, îl sfătui că poate să înfățișeze lui Dumnezeu jertfe și mai proaste, zicându-i: "Nu-i aceasta o greșală". Apoi, aprinse în el ura și gelozia, zicându-i mereu: "Încă și aceasta nu poate avea vreo urmare..." După care, hotărâ să-l ucidă și să-si tăgăduiască fapta - și nu se opri, până ce nu înfăptui crima. Așa că de la început trebuie să ne împotrivim. Chiar de-am rămâne la cele dintâi greseli, nici aceste întâi greseli nu trebuie nebăgate în seamă. Dar când voința nu veghează, răul se mărește. De aceea nimic nu trebuie să lăsăm deoparte ci să-l stârpim dintru început. Nu luați, asadar, în seamă numai însemnătatea greselii, care poate fi mică, ci cugetați că de nu veți lua seama, ea va deveni rădăcina unui mare rău. Chiar de vă veți mira, vă voi spune că păcatele cele grele nu cer atâta băgare de seamă ca greselile mici și ușoare. Greutatea însăși a celor dintâi ne face să le înconjurăm, greselile mici, din pricina putinei lor însemnătate, ne îndeamnă la nepăsare; ele nu ne îmboldesc să ne trezim cu bună veghere ca să le gonim, și în vreme ce lăncezim, cu grăbire ele se fac mai mari. Întocmai ca și în suferințele cele trupești... Nimeni nu se aruncă în bratele păcatului degrabă și dintr-odată. Zace în duhul omului o rusinare înăscută, un respect firesc pentru ceea ce este bine. Și el n-ar putea numai deocâț să devină

atât de nerusinat, ca să tăgăduiască totul dintr-odată. Se pierde cu încetul, treptat, uitând de sine. Treptat, idolatria s-a furisat în lume, ca urmare a cinstirilor prea mari ce se dădeau oamenilor. Treptat, s-a ajuns la adorarea celor vii și a celor morți - treptat a biruit și celelalte vicii. Vedeti!... Cineva râde când nu se cade. Este dojenit, dar altul îl liniștește, zicând: "E un lucru fără însemnătate. Ce rău este să râzi? Ce urmări pot fi?" Ci râsul aduce gustul glumelor proaste, pe acela al vorbirilor rusinoase, însuși faptele rusinoase... Este ținut de rău cineva că-si bârfeste aproapele, că-l asuprește cu vorbele, că zice rău de el. Acela se împacă și zice: "A bârfi nu înseamnă nimic". Cu dușmănie fără odihnă, ocări fără isprăvire. După ocări urmează loviri, după loviri, adesea, ucideri. Și așa, duhul rău ne duce de la micile greseli la cele mari, și de la cele mari la deznădejde... (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Nepățimirea sau starea nepățimașă

Duminica a cincea din Postul Mare (a Cuvioasei Maria Egipteanca)

Nepățimirea e culmea spre care duc tot efortul nevoițelor și urcarea treptelor tuturor virtuților, dacă întreaga asceză are ca scop direct purificarea trupului și a sufletului de patimi.

Nepățimirea nu este o stare negativă, căci absența răului nu poate fi socotită ca o stare negativă.

Nepățimirea este „o stare de pace a sufletului”¹. Cel ce a atins nepățimirea nu mai păcătuiește ușor nici cu fapta, nici cu gândul și nici mânia și pofta nu i se mai mișcă ușor spre păcat. Acela a stins aproape cu totul patimile din facultățile sufletești ale mâniei și poftii și nu mai poate fi stârnit ușor nici de lucruri, nici de gândurile sau amintirile faptelor păcătoase². N-am putea spune că patimile au devenit pentru el o imposibilitate ontologică, ca pentru Dumnezeu. Dar ele sunt pentru el aproape o imposibilitate morală, așa cum, de pildă, pe un om care zeci de ani s-a ferit de furat îți este imposibil să ți-l închipui dedându-se la o asemenea faptă. Sfântul Isaac Sirul spune: „Nepățimirea nu înseamnă a nu mai simți patimile, ci a nu le mai primi. Căci prin multele și variatele virtuți, arătate și ascunse, pe care le-a dobândit cel ce a ajuns la ea, s-au slăbit patimile în el și nu se mai pot ridica ușor în el împotriva sufletului. Minte deci nu mai trebuie să fie mereu atentă la ele. Pentru că în toată vremea e scufundată în cugetările ei”³. Iar Diadoh al Foticeii spune: „Nepățimirea nu înseamnă a nu fi războiți de draci, căci atunci ar trebui să ieșim, după Apostol, din lume (I Cor. 5, 10), ci, războiți fiind de ei, să rămânem nebiruiți. Căci și luptătorii îmbrăcați în fier sunt ținta săgeților de la vrăjmași și aud sunetul săgeților și văd săgețile trimise, dar nu sunt răniți de ele pentru tăria îmbrăcăminții de război. Pentru că fiind acoperiți de fier, ei rămân nebiruiți când sunt războiți”⁴.

Deci, nepățimirea ar fi acea stare a sufletului în care acesta biruiește orice ispită. Dacă a primit ispita, fie din lăuntru, fie din afară, a căzut din starea de nepățimire. Desigur, această stare, deși a devenit o obișnuință, nu a devenit o însușire inalienabilă a firii, cum a devenit la îngeri, sau cum vom deveni noi în viața viitoare; deși e înlesnită în mare parte și de obișnuința pătrunsă în fire, ea are nevoie totuși de o susținere din partea voinței. Deci se poate oricând pierde, deși lucrul a devenit foarte improbabil, aproape o imposibilitate morală. De obicei nu ne consolidăm dintr-odată în starea de nepățimire, ci prin repetate înălțări la ea, după tot mai scurte căderi, rămânând de fiecare dată tot mai mult timp în ea. De aceea Ioan Scărarul, declarând nepățimirea „cerul din inima minții, care privește la uneltirile dracilor ca la niște jucării”, cunoaște mai multe grade de nepățimire. După el „există om nepățimaș, dar există altul mai nepățimitor ca cel nepățimaș. Cel dintâi urăște cu tărie cele rele, al doilea se îmbogățește fără sfârșit în virtuți”⁵.

Dar starea de nepățimire implică și o tărie pozitivă, dacă e capabilă să învingă orice patimi. Tăria aceasta nu e decât cea a virtuților. „Nepățimirea o are acel suflet care e așa de îmbibat de virtuți, cum sunt îmbibați cei pățimași de patimi”. Ea nu e decât cămașa curăției depline a sufletului, țesută din toate virtuțile. „Dacă definiția lăcomiei pântecelui este a se sili la mâncare chiar fără foame, definiția înfrânării este a ține firea în frâu chiar dacă flămânzește în chip nevinovat. Dacă marea mâniei stă în a se înfuria chiar când nu e nimeni de față, definiția îndelungii răbdări este a rămâne tot așa de senin, fie că e prezent, fie că e absent bârfitorul. Dacă semnul deplinei împățimiri este a ceda la toate momelile diavolilor, eu socotesc că semnul sfinte nepățimiri este să poți zice

limpede, ca Psalmistul: «Depărtându-se de la mine vicleanul, n-am știut» nici când a venit, nici de ce, nici cum a plecat, ci sunt cu totul nesimțitor la aceasta, fiind unit acum și în viitor cu Dumnezeu. Nu se făurește comoara împăratului dintr-o singură piatră și nu se desăvârșește nepătimirea cât timp mai lăsăm nelucrată o singură virtute”5. Așadar, starea de nepătimire, exprimată negativ, înseamnă libertatea de toate patimile, iar pozitiv, posedarea tuturor virtuților. Dar nepătimirea are și alte importante aspecte pozitive.

În primul rând, ea este o stare de liniște, de pace, de odihnă a sufletului. Pe cât de agitat, de neegal și de tulburat este sufletul stăpânit de patimi, care aici se aprind, aici se potolesc, pe atât de stăpân pe sine, de calm și de liniștit este sufletul eliberat de patimi. Aceasta e liniștea monahilor, care nu e doar lipsa zgomotului exterior, sau un „dolce farniente“, ci o stare câștigată și menținută printr-un concentrat efort de voință. *E o adunare a minții și a tuturor puterilor sufletești în Dumnezeu, o stăpânire asupra mișcărilor trupului. Omul nu mai e prada nenumăratelor mișcări și tendințe centrifugale ale minții, ale poftei și ale simțurilor. Minte și voință și-au căpătat fermitatea deplină de a nu mai putea fi atrase cu ușurință spre altceva decât spre Dumnezeu.*

Și încă nici prin această caracterizare nu s-a spus tot ce e pozitiv în starea de liniște nepătimașă a sufletului. Căci această liniște și concentrare se datorează faptului că mintea, pofta și voința au acum un obiect mai înalt de preocupare. Și curățirea de patimi, sau nepătimirea, tocmai de aceea se urmărește: pentru ca mintea eliberată de stăpânirea patimilor să se poată îndrepta în liniște spre înțeleșurile mai înalte înrudite cu firea ei. Marcu Ascetul spune: „Minte, sub înrăurirea harului, împlinind faptele virtuților și apropiindu-se de cunoaștere, puțin mai simte din partea cea rea și neînțelegătoare a sufletului. Căci cunoștința o răpește la înălțime și o înstrăinează de toate cele din lume. Curăția din ei, subțirimea, sprinteneala și agerimea minții lor, ca și nevoința lor, le curăță mintea și o face străvezie, fiindcă trupul li s-a uscat de preocuparea cu liniștea și de multa petrecere în ea, și mintea lor sesizează ușor și repede orice, și vederea din ei îi conduce în toate”7. Cu cât mintea s-a eliberat de patimi pentru răstimpuri mai largi, adică le-a veștejit mai mult, cu atât înaintează mai adânc în contemplarea și gustarea bunurilor dumnezeiești și, pe măsură ce înaintează în această contemplare, se veștejesc tot mai mult patimile. Aceasta e desăvârșirea care nu are sfârșit. Efrem Sirul spune: „Cei curățiți de patimi, întinzându-se fără săturare spre cel mai înalt loc, fac desăvârșirea nedesăvârșită, pentru că bunurile veșnice nu au sfârșit. Ea e desăvârșită în raport cu măsura puterii omenești, dar e nedesăvârșită, ca una ce se depășește pe sine prin adaosurile de fiecare zi și se înalță mereu în urcușurile spre Dumnezeu”

Astfel înțelegem cum nepătimirea este condiția prealabilă pentru contemplare, care e scopul indirect al întregii asceze purificatoare. Desigur, absența simplă a patimilor încă nu echivalează cu contemplarea lui Dumnezeu. Pentru aceasta trebuie o descoperire deosebită a lui Dumnezeu. Dar această descoperire nu poate avea loc cât timp ochii sufletești ai omului sunt tulburați și cât timp preocuparea omului e atrasă de patimi. **Absența patimilor îi dă omului însă capacitatea de a privi și de a-și aminti lucrurile în înțeleșul lor simplu, fără să le asocieze un interes pătimaș.** Evagrie spune: „Cel ce a atins nepătimirea, încă nu se și roagă cu adevărat. Căci poate să urmeze unele cugetări simple și să fie răpit de istoriile lor și va fi departe de Dumnezeu”.

De fapt, starea de nepătimire nu înseamnă și o stare permanentă de contemplare a lui Dumnezeu. E drept că fără gândul permanent la Dumnezeu, fără pomenirea numelui Lui, ea nu se poate dobândi și cu anevoie se poate păstra. Dar pomenirea aceasta a lui Dumnezeu nu depărtează cu totul celelalte idei din mintea omului, nu le absoarbe, nu le face să dispară; ba ele nu-i sunt nici măcar permanent un transparent prin care să contemple pe Dumnezeu.

Nepătimirea creștină, dimpotrivă, este o dezinteresare generoasă. Prin patimile pe care a reușit să le stingă se înțelege un lucru precis: manifestările învățate ale egoismului, devenit atotputernic. Numai de acestea nu vrea creștinul duhovnicesc să fie tulburat. *Nepătimirea pe care o caută el este tocmai condiția pentru apariția, activarea și creșterea nestingerii a dragostei dezinteresate. Strădania după nepătimire este strădania de a smulge neghina care împiedică să crească grăul iubirii; este o spargere a zidurilor egoismului din suflet, pentru ca sufletul să poată fi de un folos real altora, nu o și mai totală închidere între zidurile nepăsării totale.*

De aceea, nepătimirea este considerată de Evagrie și de Sfântul Maxim Mărturisitorul, pe de o parte, ca acea stare a sufletului care îi permite să primească și să cugete lucrurile în înțeleșul lor „simplu“, adică neconjunct cu o

patimă, iar pe de altă parte, ca o stare care nu exclude, ci implică iubirea¹⁰. Aceste două cerințe se întregesc în sensul următor: absența patimii în privirea și cugetarea lucrurilor e absența egoismului, nepătimașul nu mai privește și nu mai cugetă lucrurile prin prisma patimii ce se cere satisfăcută prin ele; nu mai face din lucruri obiecte raportate la sine, simple mijloace ale egoismului său de nesăturat. Pentru el, lucrurile nu mai apar ca gravitând în jurul său, ci îi apar ca avându-și rostul lor independent de egoismul său. Persoanele umane îi apar ca ființe care și ele sunt scopuri în sine, care solicită un ajutor din partea lui. Desigur, el nu se oprește aici. *Prin înțelesurile persoanelor și ale lucrurilor va vedea pe Dumnezeu; le va vedea ca daruri și ca solicitările sau cuvintele Lui. Dar în prealabil era necesar ca să vadă că nu el e centrul tuturor, ca să se elibereze de iluzia că lucrurile gravitează spre sine, pentru ca apoi să constate că ele gravitează spre Dumnezeu.* Iar privindu-L apoi pe Dumnezeu, le vede etern și pe ele în Dumnezeu și, precum îl iubește pe Dumnezeu, așa le iubește și pe ele, ca daruri ale iubirii și înțelepciunii divine¹¹. Dar această privire a lumii în înțelesurile ei „simple“, cu dragoste dezinteresată și, implicit, cu interes pentru mântuirea sa și a semenilor, nu produce o tulburare analogă cu aceea produsă de patimile egoismului. Nepătimitorul știe că îi înrăurește mai mult pe semenii săi prin liniștea sa, ca semn al certitudinilor sale adânci, ca pildă a tăriei datorite de încrederea în Dumnezeu și de curățirea de patimi. El lucrează pentru mântuirea oamenilor, cu încredere neclintită în planul ce-l are Dumnezeu cu fiecare suflet.

Tulburarea e proprie pătimașului, pentru că egoismul îi dă sentimentul neconținut că e singur, încredințat numai puterilor sale. Dar cel ce știe că Dumnezeu are grijă de toate nu mai e supus tulburării și griji. Nepătimitirea, departe de a fi opusă dragostei, e nepătimitire tocmai pentru că e neclintire în dragoste¹². De fapt, tulburările cele mai mari ne vin din bănuielile sau din știrile că alții ne fac vreun rău, ne subminează. Se ascunde aici aceeași conștiință sugrumată a singurătății proprii și a primejdiei pe care o reprezintă uneltirile altora față de tine, dată fiind singurătatea ta. Dar cel ce are încredere adâncă în Dumnezeu nu se mai teme de oameni și deci nu mai are motiv să nu-i iubească. Nepătimitirea e netulburare pentru că asupra ei suflă adierea iubirii și pe măsură ce înaintează în această zonă se consolidează. E netulburare pentru că e plină, ca și iubirea, de puterea divină. **Liniștea celui nepătimitor crește din conștiința și din experiența puterii divine pătrunse în toate ale lui. Tăria de a se menține curat în toate, de a viețui în plinătatea virtuților și de a nu se tulbura de nimic o are de la Hristos, Care locuiește în el, „cârmuindu-l în toate cuvintele, faptele și cugetările lui”**¹³. „Nepătimitorul, ca să spunem mai mult, nu mai trăiește el, ci Hristos trăiește în el (Gal. 2, 20). Nepătimitirea este palatul din ceruri al Împăratului ceresc. Iar în acest palat sunt multe încăperi. Să străpungem, prieteni, peretele din mijloc al despărțiturii, pe care l-am ridicat în chip păcătos prin neascultare”¹⁴. Nepătimitirea ne duce în cel mai din lăuntru loc al minții, în inimă, unde Se află Hristos și unde nu șuieră și nu se frământă vânturile patimilor, ci unde se mișcă adierile senine și cuceritoare ale dragostei. Ieșirea firii din zvârcolirile patimilor, fiind semnul unei întăriri și având ca urmare o întărire, e începutul experienței acelei nesticăciuni pe care a adus-o firii omenești Iisus Hristos, *e arvuna învierii*. Nepătimitirea poate ajunge la înălțimi amănitoare. Prin biruința asupra patimilor, ca mișcări exagerate și contrare firii ale afectelor, se poate înălța cineva chiar și deasupra afectelor și trebuințelor naturale, măcar în mod intermitent, anticipând starea de după înviere, când trupul nu va mai avea nevoie de nimic, când vom trăi numai prin bucurii spirituale ca minți pure, când nu va mai fi întristare și durere¹⁶. E viața sfinților, care se pot lipsi multă vreme chiar și de hrana strict trebuincioasă și pe care nu-i vatămă nici mușcătura viperei. Nepătimitirea înseamnă mai întâi restabilirea firii din starea ei de boală la care au coborât-o patimile, apoi ridicarea ei mai presus de fire.

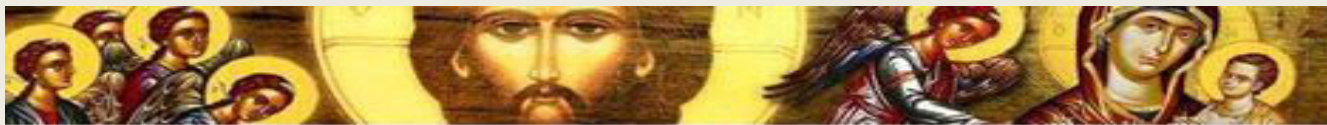
* Preotul profesor Dumitru Stăniloae, *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002, Partea I: *Purificarea*, B. *Purificarea de patimi prin virtuți*, *Nepătimitirea sau starea nepătimașă*, pp. 206-214.

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată – Aprilie 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfantul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR.1

Din viața parohiei

Cu binecuvântarea Pr. Paroh Valentin Dumitru Bușe s-a continuat în cadrul parohiei noastre programul catehetic cu copiii școlii Liviu Rebreanu însoțiți de doamna profesoară Nicoleta Pletea, deasemenea copiii aceleiași școli au participat la oficierea Sfintei Liturghii în sărbătorile ce au picat în cursul săptămânii:

Cu ocazia Sărbătorii Învierii Domnului am organizat în incinta bisericii parohiale o expoziție cu numele „Copiii vestesc Învierea”, unde au fost expuse coșulețe și ouă încondeiate realizate de copii:

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată – Aprilie 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfantul Nicodim de la
Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR..1

